

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P998

[Total No. of Pages : 2

[4863] Ext. - 1

F.Y. B.Com. (External)

COMPULSORY ENGLISH

Text prescribed : A Pathway to Success

Editors - Ashok Chaskar

- Anand Kulkarni

Vijay Madage

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to right indicate full marks.*

Q1) Answer one from A and one from B in about 150 words. **[20]**

- A) i) What did Kalam's father teach him about God?
- ii) Describe methods of conserving water with reference to C.V. Raman's "Water": The Elixir for Life.
- B) i) Write a note on the points of falsehood in the advertising business?
- ii) Explain humour in the story "The Gold Frame".

Q2) Answer one from A and one from B in about 150 words. **[20]**

- A) i) Why do Ivan Dmitrich and his wife oppose each other as the story progresses?
- ii) How does Henry Derozio compare past and present in the poem "The Harp of India".
- B) i) Describe the theme of "Money Madness".
- ii) You discuss with your friend how you can spend summer vacation. Write your and his/her ideas in the form of a dialogue.

P.T.O.

Q3) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 100 words each. **[20]**

- A) i) Write a note on Indra Nooyi's contribution to the company, PepsiCo.
ii) Which evils were spread by Socialism in India?
- B) i) What is the writer's attitude in the essay "Toasted English".
ii) How has bureaucracy affected qualitative development of India?

Q4) Attempt any one from A and one from B in about 150 words. **[20]**

- A) i) Explain symbolism of woodrose creeper in the story "The Woodrose".
ii) Describe the relationship between Rakesh and his father in the story "A Devoted Son".
- B) i) Explain theme of the poem "Stopping by Woods on a Snowy Evening".
ii) How will the experience of both joy and pain enlighten the poet in "The Soul's Prayer".

Q5) A) Attempt any one of the following : **[10]**

- i) Your friend has won the first prize in the national level debating competition. Write a letter congratulating him/her.
ii) Write a brief newspaper report of two short paragraphs on the following headline:
National Sports Meet to be held in Chennai, next week.

B) Attempt any one of the following : **[10]**

- i) There is a vacancy in HDFC Limited for the post of Sales Manager. Write a resume for the post.
ii) Imagine that you are a librarian of your college and are supposed to order books on general knowledge from Unique Academy, Mumbai. Send your order at the e-mail address – uapmumbai@yahoo.com.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P1009

[Total No. of Pages : 2

[4863] Ext. - 12
F.Y. B.Com. (External)
ESSENTIAL OF E-COMMERCE
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any 5 questions from Q.No. 2 to Q.No. 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is E-Commerce? Explain its features and compare E-Commerce Practices Vs Traditional practices. **[20]**

Q2) Explain E-Commerce in India and what are the legal, social & ethical issues of E-Commerce. **[16]**

Q3) Explain in details, different types of E-Commerce. **[16]**

Q4) Explain E-Marketing, discuss various issues in E-marketing. **[16]**

Q5) What is Electronic Payment System? Explain its advantages & disadvantages. **[16]**

Q6) What is E-Trading? Explain advantages & disadvantages of E-Trading. **[16]**

P.T.O.

Q7) Explain EDI model with diagram. Explain different application of EDI. [16]

Q8) Write Short Notes (Any two) : [16]

- a) E-Signature.
- b) Encryption.
- c) E-Banking.
- d) E-Ticketing.

Total No. of Questions :5]

SEAT No. :

P1013

[Total No. of Pages : 4

[4863] Ext. - 16

F.Y. B.Com. (External)

**106 - E : BUSINESS ENVIRONMENT AND
ENTREPRENEURSHIP**

(2013 - Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is Parallel Economy? Explain in detail the causes and remedies of Parallel Economy. **[20]**

Q2) Define the term Business environment. Describe in detail the inter - relationship between Business Environment and Entrepreneur. **[20]**

OR

What do you mean by Entrepreneur? Describe in detail the competencies of an Entrepreneur. **[20]**

Q3) a) Explain the habits of Entrepreneurs. **[10]**

b) Write a detail note on Non - Government Organisations (NGOs). **[10]**

OR

a) Write a detail note on Economic Development and Industrialization. **[10]**

b) Write a detail note on District Industrial centre (DIC). **[10]**

P.T.O.

Q4) Write in detail the successful story of any entrepreneur from your region. **[20]**

Q5) Write short notes : (Any Two) : **[20]**

- a) Dynamics of motivation.
- b) Prevention of pollution.
- c) Importance of entrepreneurship.
- d) Opportunities in environment.

Total No. of Questions : 5]

P1013

[4863] Ext. - 16

F.Y. B.Com. (External)

106 - E : BUSINESS ENVIRONMENT AND
ENTREPRENEURSHIP

(2013 - Pattern) (Optional)

(मराठी रुपांतर)

वेळ: 3 तास]

[एकूण गूण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न - पत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) समांतर अर्थव्यवस्था म्हणजे काय ? समांतर अर्थव्यवस्थेची कारणे आणि उपाययोजना सविस्तरपणे स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) व्यावसायिक पर्यावरण या संज्ञेची व्याख्या द्या. व्यावसायिक पर्यावरण आणि उद्योजक या मधील परस्पर संबंध स्पष्ट करा. [20]

किंवा

उद्योजक यापासून आपणास काय अर्थबोध होतो ? उद्योजकांच्या क्षमतांचे सविस्तरपणे वर्णन करा. [20]

प्रश्न 3) अ) उद्योजकांच्या सवयी स्पष्ट करा. [10]

ब) बिगर - शासकीय संस्था यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]

किंवा

अ) आर्थिक विकास आणि औद्योगिकरण यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]

ब) जिल्हा उद्योग केंद्र (DIC) यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]

प्रश्न 4) तुमच्या भागातील कोणत्याही यशस्वी उद्योजकाची यशोगाथा सविस्तरपणे लिहा. [20]

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन). [20]

- अ) प्रेरणांचे चलनशास्त्र
- ब) प्रदुषण नियंत्रण
- क) उद्योजकतेचे महत्व
- ड) पर्यावरणाशी संबंधित संधी

Total No. of Questions :8]

SEAT No. :

P1014

[Total No. of Pages : 4

[4863] Ext. - 17

F.Y. B.Com. (External)

106 - F : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2013 - Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No.1 is compulsory.*
- 2) *Answer any 5 out of question Nos. 2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is business organisation? Describe the various forms of Business organisation. **[20]**

Q2) a) Write short note on Co - operative sector. **[8]**

b) What is N.G.O.? What are advantages of N.G.O.? **[8]**

Q3) Explain in detail role and importance of trade, Commerce and Industry. **[16]**

Q4) a) State Role of SEBI. **[8]**

b) What is the impact of opening of Insurance sector to private players.? **[8]**

Q5) What is commodity Exchange? Describe working and procedure followed in commodity Exchange. **[16]**

Q6) a) Describe advantages of A.T.M. **[8]**

b) Describe importance of Logistics. **[8]**

P.T.O.

Q7) Write meaning of following terms (Any 8).

[16]

- a) SWOT analysis.
- b) Recession.
- c) Merger and Acquisition.
- d) Internet Banking.
- e) Hedging.
- f) Primary Market.
- g) Seed Capital.
- h) Yellow Pages.
- i) Trade cycle.
- j) EXIM.

Q8) Write short note (any two).

[16]

- a) Labour policy of Government of India.
- b) Malhotra committee Report.
- c) Networking.
- d) Business Ethics.

Total No. of Questions : 8]

P1014

[4863] Ext. - 17

F.Y. B.Com. (External)

106 - F : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2013 - Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ: 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडविणे.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) व्यवसायिक संघटन म्हणजे काय ? ते सांगून, व्यवसायिक संघटनेचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) अ) 'सहकारी क्षेत्र' टिप लिहा. [8]
ब) N.G.O. म्हणजे काय ते सांगून फायदे स्पष्ट करा. [8]

प्रश्न 3) व्यापार, वाणिज्य आणि उद्योग यांची भूमिका व महत्व सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) अ) सेबीची भूमिका स्पष्ट करा. [8]
ब) विमाक्षेत्र खाजगी क्षेत्रास खुले केल्यामुळे कोणते परिणाम झालेले आहेत. [8]

प्रश्न 5) वस्तुविनिमय म्हणजे काय ? त्यातील कार्य आणि प्रक्रिया लिहा. [16]

प्रश्न 6) अ) ए. टि. एम. चे फायदे लिहा. [8]
ब) 'लॉजिस्टिक' चे महत्व वर्णन करा. [8]

प्रश्न 7) खालील संज्ञांचा अर्थ लिहा. (कोणतेही आठ)

[16]

- अ) SWOT विश्लेषण
- ब) मंदी
- क) विलीनीकरण आणि ताबेदारी मिळवणे
- ड) इंटरनेट बँकिंग
- इ) हेजिंग
- फ) प्राथमिक बाजार
- य) बीज भांडवल
- र) येलो पेजेस
- ल) व्यापारी चक्र
- व) एक्झिम

प्रश्न 8) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

[16]

- अ) भारत सरकारचे श्रमिक धोरण
- ब) मलहोत्रा समितीचा अहवाल
- क) नेटवर्किंग
- ड) व्यवसायिक नीतीमुल्ये

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1015

[Total No. of Pages : 3

[4863] Ext. - 18

F.Y.B.Com. (External)

ADDITIONAL ENGLISH

(2013 Pattern)

**Text Book : Gems of English
Prose and Poetry**

**Edited by : Ashok Chaskar
Vijay Madge**

Anand Kulkarni

Time :3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ONE from (a) and ONE from (b) in about 150 words each.[20]

- a)
 - i) Discuss Wordsworth's attitude towards nature in "The World is Too Much with us".
 - ii) Why does Shiva say that the 'grow more wheat' package is not suitable for Indian farmers?
- b)
 - i) What is Wouk's opinion about advertising?
 - ii) Comment on the significance of the title of the poem 'Once Upon a Time'.

Q2) Attempt any ONE from (a) and ONE from (b) in about 150 words each:[20]

- a)
 - i) Describe the narrator's experience in the bank in 'My Financial Career'.
 - ii) Explain the options the traveller has, what is his dilemma in 'The Road Not Taken'?
- b)
 - i) Bring out the significance of good manners in life according to J.C. Hill.
 - ii) How does 'Where the Mind without Fear' achieve meaning in the context of freedom struggle?

P.T.O.

Q3) Attempt any ONE from (a) and ONE from (b) in about 150 words each:[20]

- a) i) Comment on the central idea of the poem, 'When We Two Parted'.
- ii) How did King describe the sufferings of the African Americans?.
- b) i) What are the two instances of good Indian films that Ray cites? Why does he think them praise worthy?.
- ii) Analyse Walt Whitman's use of language in the poem 'Drum-Beat'.

Q4) Attempt any ONE from (a) and ONE from (b) in about 150 words each:[20]

- a) i) Examine Aruna Roy's evaluation of the life of the poor, the depressed and the underprivileged in India.
- ii) Bring out the significance of imagery and symbolism in 'The Lotus'.
- b) i) How does Chitre deal with the theme of Man's estrangement from a man - made world?
- ii) What is the doctrine preached in the Gita? Why does Vivekananda call it wonderful?

Q5) a) Attempt any ONE of the following in about 150 words. [10]

- i) Describe briefly Mangal Singh's situation.
- ii) What is the central idea of "All the World's Stage"?

b) Attempt any FIVE of the following: [10]

- i) Give Synonyms of the following words:
 - 1) select
 - 2) love
- ii) Give antonyms of the following words:
 - 1) hard
 - 2) lend

- c) Give verb forms of the following words:
- i) development
 - ii) needy
- d) Give full forms of the following:
- i) U.G.C.
 - ii) S.B.I.
- e) Make a word each by using the following prefixes:
- i) un____
 - ii) dis_____
- f) Make adjectives of the following words:
- i) happiness
 - ii) symbol
- g) Make a word each by using the following suffixes:
- i) _____ less
 - ii) ____ ion

[4863] Ext. - 19

F. Y. B. Com. (External)

107 - d: MARATHI (Optional)

व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

(2013 पॅटर्न)

- अभ्यासपुस्तके - i) यशोगाथा
ii) व्यावहारिक मराठी

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर 500 शब्दांत निबंध लिहा. [10]

- i) शिक्षण क्षेत्रातील आव्हाने
ii) आजचा तरूण : दशा आणि दिशा
iii) जागतिकीकरण आणि भारत
iv) लहानपण देगा देवा (ललित)

ब) खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दांत लिहा. [10]

- i) डॉ. श्रीराम लागू यांचे महाविद्यालयीन शिक्षण कोणत्या कॉलेजात झाले ?
ii) लता मंगेशकर यांचा जन्म किती साली व कोठे झाला ?
iii) डॉ. राम ताकवले यांचा यांचा आवडता विषय कोणता होता ?
iv) डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांच्या मते भारत कशाच्या बळावर महासत्ता होऊ शकतो ?
v) प्रख्यात धन्वंतरी कोणास म्हणतात ?
vi) 'परम' महासंगणकाचे जनक कोणास म्हणतात ?
vii) डॉ. बालाजी तांबे यांनी 'आत्मसंतुलन व्हिलेजची' स्थापना केव्हा केली ?
viii) सिंधुताई सपकाळ यांचा जन्म कधी व कोठे झाला ?
ix) प्रवीण मसाले उद्योगाचे जनक कोण आहेत ?
x) फादर फ्रान्सिस दिब्रिटो यांचे प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षण कोठे झाले ?
xi) डी.एस.के. हे नाव कोणत्या जाहिरातीमुळे सर्वांना परिचित आहे ?
xii) सचिन तेंडुलकर यांच्या गुरूचे नाव सांगा.

P.T.O.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे 50 शब्दांत लिहा. [16]

- i) डॉ. श्रीराम लागू यांच्या नाट्य अभिनयाच्या कारकिर्दीसंबंधी थोडक्यात लिहा.
- ii) लता मंगेशकर यांचा गायन क्षेत्रातील प्रवास कॅव्हा व कसा सुरू झाला? थोडक्यात लिहा.
- iii) डॉ. राम ताकवले यांनी विद्यापीठ प्रशासन व कुलगुरू पदाची जबाबदारी कशी सांभाळली?
- iv) डॉ. ह. वि. सरदेसाई यांची कौटूंबिक माहिती थोडक्यात द्या.
- v) डॉ. बालाजी तांबे यांच्या आत्मसंतुलन उपचार केंद्राविषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- vi) डी.एस. के. यांचे शालेय जीवनातील अनुभव कोणते होते?

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 150 शब्दांत लिहा. [16]

- i) डॉ. श्रीराम लागू यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे विविध पैलू उलगडून दाखवा.
- ii) लता मंगेशकर यांच्या गायन प्रवासाचा व उत्कर्षाचा थोडक्यात आढावा घ्या.
- iii) डी. एस. के. च्या व्यवसायाबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
- iv) सचिन तेंडुलकरला क्रिकेटची आवड कशी निर्माण झाली? थोडक्यात लिहा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [16]

- i) तुमच्या परिसरातील कचरा - समस्या निर्मूलना संदर्भात मा. ग्रामसेवक यांच्याकडे अर्ज करा.
- ii) तुमच्या महाविद्यालयात वार्षिक परीक्षा आयोजनासंदर्भात मा. प्राचार्य, परीक्षा अधिकारी व परीक्षा समितीच्या सभेचे इतिवृत्त तयार करा.
- iii) एका विद्यार्थ्याचा वैद्यकीय मदतीसाठी मा. प्राचार्याकडे अर्ज आलेला आहे. या अर्जावर मा. प्राचार्यांसाठी टिप्पणी तयार करा.
- iv) पोलिओ अभियानाचे माहितीपत्रक तयार करा.

- प्रश्न 5) अ) खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [8]
- महाविद्यालयाच्या ग्रंथालयासाठी फर्निचर खरेदी करावयाचे आहे. त्यासाठी जाहिर निविदा लेखन करा.
 - प्रियदर्शनी सहकारी पतसंस्थेच्या कार्यालयाचा पत्ता बदलला आहे. त्यासंबंधीचे निवेदन तयार करा.
- ब) खालीलपैकी एका विषयावर वृत्तपत्रासाठी जाहिरातलेखन करा. [8]
- विहिरीतून पाणी उपसण्याचा पंप -
 - चौडेश्वरी पतसंस्था रौप्य महोत्सवानिमित्त अहमदनगर, सावेडी येथे स्थापन होणारी 15 वी शाखा-

- प्रश्न 6) अ) खालीलपैकी कोणत्याही आठ पारिभाषिक संज्ञा लिहा. [8]
i) Account	vi) Advance
ii) Pass Book	vii) Finance Department
iii) Deposit	viii) Notification
iv) Balance sheet	ix) Circular
v) Amount	x) Office

- ब) खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांश शब्दांत सारांशलेखन करून त्यास समर्पक शीर्षक द्या. [8]

उत्तम लोकसंग्रह करून यशस्वी होणाऱ्या लोकांच्या संपर्कशैलीकडे पाहिले तर ते अनेकदा आपल्या शत्रूंनाही मित्र बनवतात, असे आढळते. खरे तर सर्वसामान्य व्यक्तीना देखील हे जमायला हवे. समाजात परिवर्तन घडवून आणण्यासाठी धडपडणाऱ्या कार्यकर्त्यांनी ही संपर्कशैली प्रयत्नपूर्वक आत्मसात करायला हवी. काहीवेळा आपण घेतलेल्या तत्त्वनिष्ठ भूमिकेमुळे आपले मित्रही शत्रु बनतात. रानात तण आपोआप उगवते, तसे कित्येकदा विनाकारणही शत्रु निर्माण होतात. कधी कधी परिस्थितीवर आपले नियंत्रण राहत नाही. त्यामुळे आपल्याला त्याबाबतीत हताश, निराश व्हावे लागते. पण तरीही जेव्हा परिस्थिती आपल्या नियंत्रणात असते, तेव्हा आपण संपर्क शैलीच्या आधारे शत्रूंना मित्र बनवण्याचा प्रयत्न जरूर करावा. अशाने सर्व सुखी होतील. (शब्दसंख्या - 92)

किंवा

खालील इंग्रजी उताऱ्याचे भाषांतर करा.

Nehru was not merely an Indian. He was citizen of the world. He worked daily for peace at home and peace in the whole world. He had much faith in the work of the united nations organisation. He believed that all international disputes should be settled through it. He also believed that the whole world is a big family and peace is key to progress and happiness. He was ready to go anywhere and do anything for world peace. He made India strong and united.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P999

[Total No. of Pages : 7

[4863] Ext.-2
F.Y. B.Com. (External)
FINANCIAL ACCOUNTING
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any 7) : [7]

- a) The process of distribution of cash on availability of cash is known as _____ distribution of cash.
(Gradually, Piecemeal, Slowly)
- b) Any balance in the Profit and Loss account of the amalgamating firm will be transferred to _____ account of the partner.
(Revaluation A/c, Capital Account, Loan A/c)
- c) When their is conversion _____ is required to be fixed in the first instance.
(Value of assets, Purchase consideration, Value of goodwill)
- d) _____ Accounting system saves a lot of monotonous labour.
(Financial, Cost, Computerised)
- e) As-9 deals with _____.
(Disclosure of Accounting policies, Revenue Recognition, Valuation of inventories)
- f) The balance of shortworkings account is transferred to _____.
(Royalty account, Trading account, P & L account)

P.T.O.

- g) The Higher purchaser charges depreciation on _____.
(higher purchase price, cash price, lower of the two)
 - h) The cost of electric power should be apportioned over different departments according to _____.
(Horse power of motors, No. of light points, Horse power/Machine Hours)
 - i) As per Garner Vs. Murray case the capital deficiency of insolvent partner is transferred to other solvent partners in their _____ ratio.
(Capital, Profit sharing, Equal)
- B) State whether the following statements are 'True' or 'False' (Any 7).[7]
- a) Partner's loan if any are paid out before payment of outside liabilities.
 - b) When firms are amalgamated, Realisation accounts are prepared to close the books of such firms.
 - c) Purchase consideration is the price paid by the limited company to the firm.
 - d) Consistency refers to the ability of computers to perform a variety of tasks, simple as well as complex.
 - e) As per AS-1, all significant policies should be disclosed in notes to account which forms part of financial statement.
 - f) The minimum rent or Royalty whichever is more, is to be paid to the landlord.
 - g) In case the rate of interest is not given, interest is divided equally over the higher purchase instalment.
 - h) The fire insurance on building is allocated on the basis of floor area occupied by each department.
 - i) Maximum loss method is also known as Proportionate Capital Method.

C) Write short notes on (Any Two) : [16]

- a) Scope and Importance of Accounting Standards.
- b) Objectives of Conversion.
- c) Basis of Allocation and Apportionment of departmental expenses.
- d) Significance of computerised accounting system.

Q2) Roma, Mona and Sona are carrying on business in partnership sharing Profits & Losses equally. They decided to dissolve the firm on 31-12-2014. Following was their Balance Sheet as on that date. [20]

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Creditors	30,000	Fixed Assets	65,000
General Reserve	30,000	Current Assets	40,000
Capital accounts :		Cash in hand	20,000
Roma	30,000		
Mona	10,000		
Sona	20,000		
Income-tax	5,000		
	1,25,000		1,25,000

It was agreed that after keeping aside Rs. 2,000 for Estimated Realisation Expenses, the available cash should be distributed amongst various parties as and when realised.

The assets were realised in the following instalments :-

- on 31st Jan., 2015 Rs. 17,300
- on 28th Feb., 2015 Rs. 29,700
- on 20th Mar., 2015 Rs. 27,000

The actual realisation expenses amounted to Rs. 1,400 only.

You are required to prepare statement showing distribution of cash by using Garner Vs Murray's case under maximum loss method.

OR

Following was the Balance Sheet of M/s A, B and C as on 31st March, 2014

Balance Sheet as on 31st March, 2014

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Capital Accounts :		Land	40,000
A	20,000	Machinery	25,000
B	30,000	Stock	17,000
C	40,000	Debtors	22,000
Creditors	20,000	Investments	13,000
Bills Payable	6,000	Cash	2,000
Reserve Fund	3,000		
	1,19,000		1,19,000

The Partnership firm was converted into X Ltd, who took the following assets at the values stated below :

Assets	Rs.
Land	50,000
Machinery	20,000
Stock	15,000
Debtors	15,000
Investments	10,000
Goodwill	14,000

The firm paid the Creditors at 95% in full settlement and Bills Payable at 100%. The realization expenses paid by the firm Rs. 2,000. X Ltd. paid Rs. 99,000 in Equity shares of Rs. 10 each and the balance in cash.

Prepare necessary ledger accounts to close the books of the firm and prepare a Balance Sheet of X Ltd. as on 1st April, 2014, assuming that partners are sharing profit & losses equally.

Q3) A) Following were the Balance Sheets of M/s Black and White & M/s Green and Blue as on 31st March, 2014. **[10]**

Liabilities	B&W Rs.	G&B Rs.	Assets	B&W Rs.	G&B Rs.
Creditors	25,000	30,000	Building	-	42,000
Mrs. Black's loan	10,000	-	Plant & Machinery	40,000	25,000
Bills Payable	-	9,000	Furniture	10,000	8,000
O/S Salaries	1,000	900	Patterns & Moulds	3,000	5,000
Capital A/cs			Stock	20,000	15,000
Black	36,000	-	Debtors	12,000	11,000
White	18,000	-	Cash in hand	5,000	3,900
Green	-	40,000			
Blue	-	30,000			
	90,000	1,09,900		90,000	1,09,900

Black & White were sharing profits in the ratio of 2:1 and Green & Blue were sharing profits in the ratio of 3:2. The two firms were amalgamated on the following grounds :-

- Outstanding salaries were paid by the old firms.
 - Furniture of both the firms were not to be taken over by new firm. Black & White sold their furniture for Rs. 12,000 and Green & Blue sold their furniture for Rs. 7,000.
 - Patterns and Moulds of both the firms were not taken over by the new firm & distributed in profit sharing ratio.
 - Building was valued at Rs.45,000
 - Stock of Black & White was undervalued by Rs. 2,000 but stock of Green & Blue was overvalued by Rs. 3,000.
 - Debtors of B&W include bad debts of Rs. 2,000. Debtors were taken by the new firm subject to 5% reserve for doubtful debts.
 - Mr. Black agreed to pay off Mrs. Black's loan.
- Prepare Profit & Loss Adjustment A/c and partner's Capital A/cs in the books of both the firms.
- B) Gayatree Coal Ltd. obtained a lease of coal mine on 1st January, 2010 with a royalty of 50 paise per tonne; with a minimum rent of Rs. 10,000 per annum. The short workings over the actual royalties can be recovered during the subsequent two years. [20]

The output from the coal mine was as follows :

2010	–	8,000 tonnes
2011	–	20,000 tonnes
2012	–	35,000 tonnes
2013	–	12,000 tonnes
2014	–	26,000 tonnes

Pass the necessary Journal Entries & give the necessary workings.

- Q4)** From the following Trial Balance prepare Departmental Trading and Profit & Loss Account for the year ended 31st March, 2014 and Balance Sheet as on that date of Asha Bazar, Bhosari. **[20]**

Trial Balance as on 31st March, 2014

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Capital	-	30,000
General Reserve	-	20,000
Stock as on 1-4-2013		
Dept. X	29,500	-
Dept. Y	26,000	-
Purchases		
Dept. X	50,000	-
Dept. Y	30,000	-
Wages		
Dept. X	12,000	-
Dept. Y	10,000	-
Carriage and Freight	800	-
Salaries	20,000	-
Travelling Expenses	1,500	-
Rates & Taxes	6,000	-
Insurance	10,500	-
Sales		
Dept. X	-	1,20,000
Dept. Y	-	80,000
Sundry Debtors & Creditors	12,500	7,500
Bills Receivable and Payable	2,500	2,000
Manager's salaries	5,000	-
Premises	14,000	-
Printing & Stationery	500	-
Discount	1,000	-
Advertising	3,500	-
Plant and Machinery	15,500	-
Furniture	500	-
Fuel & Water	1,750	-
Incidental Expenses	450	-
Cash in hand	1,200	-
Cash at Bank	4,800	-
	2,59,500	2,59,500

Following additional information is also provided.

- a) Stock as on 31-3-2014 Dept.- X Rs. 20,000 Dept.- Y Rs. 15,000.
- b) Provide for doubtful debts @ 5% on Sundry Debtors.
- c) Wages outstanding Dept.- X Rs. 600 and Dept.- Y Rs. 400.
- d) Salaries outstanding Rs. 4,000.
- e) Rates and Taxes prepaid Rs. 1,500.
- f) Provide depreciation on Plant & Machinery @ 10% p.a.
- g) Value of services amounting to Rs. 100 are rendered by Dept.- X to Dept.- Y.
- h) All unallocated expenses are to be apportioned on the basis of sales.

OR

The Madras Transport company purchased a lorry on instalment basis. On 1st January, 2011; paying Rs. 20,000 cash and agreeing to pay three further instalments of Rs. 20,000 each on 31st December each year. The cash price of the lorry was Rs. 74,500 and lorry company charges interest at 5% p.a. The Madras Transport company charges depreciation at 10% p.a. on cash value of the lorry on diminishing balance method.

Prepare Lorry Account, Interest Suspense Account, Lorry Company Account and Interest Account in the books of Madras Transport Company.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P1017

[Total No. of Pages : 4

[4863] Ext. - 20
F.Y.B.Com. (External)
HINDI (Additional)
(2013 Pattern)

पाठ्यपुस्तके : - 1) गद्यपरिमल - संपादक - डॉ. सुभाष तळेकर
2) पद्य परिमल - संपादक - डॉ. सुभाष तळेकर

वेळ : 3 घण्टे]

[पूर्णांक : 100

सूचनाएँ :- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाहिनी ओर लिखे प्रश्न पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1) अ) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए: [10]

- i) कुशल व्यापारी बनने के लिए व्यक्ति में कौन से गुणों की आवश्यकता हैं?
- ii) 'पानी और पुल' कहानी के आधार पर विभाजन की त्रासदी का वर्णन कीजिए।

आ) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए: [10]

- i) कवि हरिऔंध जी ने 'एक बूँद' का उदाहरण देकर लोगों को क्या आश्वासन दिया हैं?
- ii) कवि एकांत श्रीवास्तव ने समाज की गुड़ाई करना क्यों आवश्यक समझा हैं?

प्रश्न 2) निम्नलिखित में से किन्ही तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए : [18]

- i) मनुष्य जीवन असफल क्यों होता है? ऐसा माधवराव सप्रे क्यों कहते हैं?
- ii) बुढ़िया ने भगवान से क्यों और कौनसी प्रार्थना की?
- iii) लेखक ने खेती करने का फैसला क्यों किया था?
- iv) आचार्यजी के चरित्र का चित्रण कीजिए?
- v) पति के मृत्यु पर चंदा मातम मनाना क्यों नहीं चाहती?

P.T.O.

प्रश्न 3) निम्नलिखित में से किन्ही तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए : [18]

- i) सुखी जीवन के सुत्र कौनसे हैं?
- ii) 'प्रार्थना मत कर' कविता में कौनसा संदेश दिया है?
- iii) 'वृंदावन' कविता में कश्मीर की बर्फ के बारे में क्या कहा है?
- iv) 'गुड़ाई करते समय' कविता में कवि की काकी क्या कहती हैं?
- v) 'मनुष्यता' कविता में प्रकृति के लक्षण क्या है?

प्रश्न 4) अ) निम्नलिखित में से किन्ही दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : [10]

- i) "नारायण चाहेंगे तो दीवानी आपको ही मिलेगी।"
- ii) "अरे, इस गाडी में कोई सराई का है?"
- iii) "तो भाई रामचरन, मुझे बताओ यह बाजरा कौन है? कहाँ रहता है? यह खड़ा कहाँ है? इसे क्यों खड़ा किया गया है?"

आ) निम्नलिखित में से किन्ही दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : [10]

- i) "मैंने हँसना सीखा है,
मैं नहीं जानती रोना।
बरसा करता पल - पल पर
मेरे जीवन में सोना।"
- ii) "जो लक्ष्य है मिलेगा, भरोसा न छोड़िए
पत्थर भी हो तो राह में चलना मत छोड़िए।"
- iii) "एक बीज को पौधा बनने के लिए
जल नहीं, आँसू और पसीना और रक्त चाहिए।
जैसे आटे की रोटी बनने के लिए
पानी और नमक और आग चाहिए।"

इ) निम्नलिखित में से किन्ही पाँच प्रश्नों के एक - एक वाक्य में उत्तर लिखिए : [5]

- i) लक्ष्मीजी का निवास किसमें है?
- ii) 'हार की जीत' कहानी के पात्र कौन हैं?
- iii) आचार्य जी की उम्र क्या थी ?
- iv) चंदा कहाँ काम करती थी?
- v) 'मुकरी' कविता के कवि कौन हैं?
- vi) 'मेरा जीवन' कविता में कवयित्री के जीवन साथी कौन हैं?
- vii) मनुष्य के किस प्रकार के दोस्त होते हैं?
- viii) बीज का सिंचन किस प्रकार करना चाहिए?

प्रश्न 5)अ) निम्नलिखित में से किन्ही पाँच शब्दों के हिंदी पारिभाषिक शब्द लिखिए : [5]

- i) Audit -
- ii) Budget -
- iii) Discount -
- iv) File -
- v) Marketing-
- vi) Penalty -
- vii) Receipt -
- viii) Verification -

आ) निम्नलिखित में से किसी एक विज्ञापन का आकर्षक नमूना तैयार कीजिए : [5]

- i) कपड़ों के सेल का आकर्षक विज्ञापन
- ii) नवरंग तेल का आकर्षक विज्ञापन

इ) निम्नलिखित परिच्छेद का एक तिहाई सारलेखन (संक्षेपण) लिखिए : [4]

मनुष्य की जिज्ञासा, प्रवृत्ति और मनोरंजन, प्रियता का समाधान भी देशाटन होता है। देश - विदेशों में भ्रमण करने से हम अद्भुत प्राकृतिक दृश्यों को देखते हैं। कहीं गगन चुम्बी पर्वत खड़े मिलते हैं तो कहीं अथाह सागर हिलौरे लेता दिखाई देता है। हरे भरे खेतों की शोभा रेल में बैठकर कैसी मनो मुग्धकारी होती है। प्राकृतिक दृश्यों के अतिरिक्त कश्मीर की केसरिया व कुंकुमी क्वारियाँ बम्बई में मलबार की पहाडियाँ, देहली का कुतुबमीनार, आगरे का ताजमहल, लखनऊ का इमाम बाडा आदि को देशाटन करनेवाले ही देख सकते हैं। विदेशों का भ्रमण करने वाले पर्यटकों को ही विभिन्न और अद्भुत वस्तुओं को देखने का सौभाग्य प्राप्त होता है। इस प्रकार देशाटन मनोरंजन का भी अत्यंत महत्वपूर्ण साधन है।

ई) निम्नलिखित में से किसी एक पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए : [5]

- i) रंजन/रंजना शेटे, 105 दशमेशनगर, पुना से प्रधानाचार्य लोकसेवा कॉलेज, अमरावती के नाम हिंदी अध्यापक पद के लिए आवेदन पत्र लिखता/ लिखती है।
- ii) अजय/अनिता देशमुख, रामकुंज मार्ग, अहमदनगर से, प्रबंधक, महाराष्ट्र बैंक, मेनरोड शाखा अहमदनगर के नाम बचत खाता खोलने की अनुमति माँगता /माँगती हुई/हुआ पत्र लिखता/लिखती हैं।

P1018

[4863]Ext. - 23

F.Y. B.Com.

URDU (General - I)

1) Text : Mazameen - e - Mujtaba Hussain

2) Poetry : Bang - e - Dara)

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt to all questions.
- 2) Figures to the left indicate full marks.

نوٹ:- تمام سوالات کے جوابات مطلوب ہیں
سوال نمبر 1 علامہ اقبال کی حیات اور ان کی شاعرانہ عظمت پر اظہار خیال [15]
کیجئے۔

علامہ اقبال کی نظم نگاری پر تبصرہ کیجئے۔
سوال نمبر 2 اردو میں مزاح نگاری کے آغاز و ارتقاء پر روشنی ڈالئے [14]

سوال نمبر 3 مجتبیٰ حسین کا فن مزاح پر اپنے خیالات کا اظہار کیجئے [15]

مجتبیٰ حسین کی شخصیت کا احاطہ کرتے ہوئے ان کی امتیازی خصوصیات
پر اپنے تاثرات بیان کیجئے۔

سوال نمبر 4 ذیل میں سے کسی ایک عنوان کا خلاصہ لکھئے۔ [10]
الف

۱) یونیسکو کی چھتری ۲) قصہ دارو کے دردناک ۳) صبا بٹھارو میں ہیں

ب بانگِ درا مجھ پر کلام پر نقد و تبصرہ کیجئے [10]
(حصہ اول)

سوال نمبر 5 حلیج ذیل کے اشعار میں سے کوئی آئوٹ کی تشریح کیجئے [16]
الف

۱) اے آبِ رود گنگا وہ دن میں یاد تجھ کو
اترا تیرے کنارے جیسا رواں بہا ہوا
۲) صفا نام سے سمجھ کر خوش نہ ہو سننے والے
دکھے ہوئے دلوں کی فریاد ہے صدا ہے۔

۱۔ کہہ رہی ہے میری خاموشی ہی افسانہ میرا
کنجِ خلوتِ خانہِ قدرت ہے کلاستانہ میرا

۲۔ اس چین میں سرایا سوز و سازِ آرزو
اور تیسری زندگانی بے گدازِ آرزو

۳۔ کیا غم ہے جو رات ہے اندھیری
جس واہ میں روشنی کروں گا

۴۔ آرزو کیاں کہاں وہ اب رہنے گونسنے کی
اپنی خوشی سے نہ نا اپنی خوشی سے جانا

۵۔ رازِ پستی کو تو سمجھتی ہے
اعدائے نگوں سے دیکھتا ہوں میں۔

۶۔ جل رہا ہوں گل نہیں بیڑتی کسی پہلو مجھے
ہاں بخود سے اے محبت آں لگا تو مجھے

۷۔ دنیا کی محنتوں اتنا گیا ہے یارب!
کیا لطفِ انجمنِ جیبِ دل ہی بچھ گیا ہے

۸۔ کچھ بات ہے کہ پستی مٹی نہیں پہاڑی
صدیوں رہا ہے دشمنِ دورِ زمانہ ہمارا

۹۔ کسی ایک نظم کا مرکزی خیال بیان کیجئے۔

(۱) سیرتے کی فریاد (۲) بہدردی (۳) سترانہ ہندی

ج۔ حراجِ ذیل میں کسی ایک عنوان پر مضمون لکھیے۔

(۱) انٹرنیٹ اور نوجوان نسل (۲) ماس میڈیا (۳) کلینئر کی اہمیت۔

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1019

[Total No. of Pages : 2

[4863]Ext. - 24
F.Y. B.Com. (External)
PERSIAN (General Paper)
A) Poetry & Grammar
B) Prose
(2013 Pattern)

Time :3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Account for the popularity of Umar khayyam. [20]

OR

Write a note on poetic Art of Behar

Q2) Explain the life sketch & literary trends of Mulla Husain Wais Kashfi. [20]

OR

Explain Shaikh Saadi "about Ghulstan".

Q3) a) Define any two of the following. [10]

(۱) قصیده (۲) رباعی (۳) نظم (۴) غزل

b) Reproduce in your own words of any one of. the following [10]

(۱) یوسف زلیخا (۲) حکایت درلؤلؤ (۳) حکایت جدوجهد

Q4) a) Explain any five couplets of the following into English, Urdu or Marathi, Persian [10]

بہہ نیستند آنچه هستی لوتی
بگرد از بلندی بہ لیتی دنگاہ
گفتا بدان کہ سال مرا پیشتر ترسی ست
ولیکن مدت یا گمل نشستم
زراں خواب خوش کہ بیچ کس را جواب نیست

(۱) پناہ بلندی و پستی لوتی
(۲) شنیدم کہ مقدار یک روزہ راہ
(۳) پرسید از چہ را کہ لوتی چند روزہ
(۴) یگفتا من گمل ناچیزتر بودم
(۵) از خفتگان خاک چہ پرسی کہ حال چہیت

P.T.O.

(۴) آنکہ جیوں نامش آدرم نیریاں ہمہ اجزائے سن زماں گورد
(۵) آئینہ سکندر جاہِ جہم است بنگر تا یروہ عرضہ دارد احوال ملک دارا

- b) Translate any two of the following passage into English, Urdu, Marathi or Persian. [10]

(۱) پادشاہے باغلام محبی درکشتی نشست و غلام دیگر دریا را ندیدہ بود و محنت کشتی نیازمودہ - گریہ وزاری درینباد - ولرزہ بر اندامش افتاد ملک را عیش از و منتقض بود - کہ طبع نازک تحمل امثال این صورت نہ بیدو جارہ نہانند -

(۲) بر لب چشمہ بیابان درخت مویشے خانہ گرفتہ بود - و عوگے نیز در آن آب لبر می خورد - روزے بر لب آب آمدہ نغمہ سرای آغازینباد - خوش بر آن آواز دلخراش از خانہ بر آمدہ نشاط می کرد و سرس می جنبانید -

(۳) آورده اند کہ سیکنگین پدر سلطان محمود در اوایل حال کہ سلازم سلطان سنجور بود - از یک سراسپ بیش نہانست و اوقات او بغایت بعزت میگذاشت ہر روز بہ عزم شکار الجوارفتی - اگر میدی بدست آمدی بدان گذرا میدی -

- Q5) a) Define and Illustrate any five of the following. [10]

(۱) بخش ناقص (۲) تجاہل عارفانہ (۳) لف و لشر (۴) تشبیہ (۵) سوال و جواب
(۶) مرآة التطیر (۷) حسن تعلیل -

- b) Translate the following Unseen English passage. into persian, Urdu, or Marathi. [10]

Education should aim of the development of the active tendencies of the child. Self expression is creative in Nature and should be organised through varian forms of Art music dramatics hand work Tegore held that through learning a handi craft one's mind is also strengthened childern react to stimulation with their whole body and mind.

Total No. of Questions : 6]

P1977

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

[4863]Ext. - 25
F.Y. B.Com.
FRENCH (External)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Use of dictionary is not allowed.*
- 3) *All questions have to be answered in French unless indicated otherwise.*

Q1 Complétez le dialogue suivant (UN AU CHOIX): [15]

- A. M. Masson va dans une agence de publicité pour faire la publicité de son agence de voyages. Il discute avec le webmestre.
- M. Masson : Bonjour. Nous devons faire la de la publicité pour nos voyages. _____ ?
- Le webmestre : Un e-mail commercial?
- M. Masson: C'est une bonne idée. _____ .
- Le webmestre: Je vois une page avec des photos des destinations en promotion .
- M. Masson: _____ ?
- Le webmestre: Oui, le nom du pays et le prix du voyage.
- M. Masson: C'est super. _____ ?
- Le webmestre: Oui, on peut mettre des rubriques spécifiques, comme "l'hôtel", "vol"...
- M. Masson: Parfait! _____ ?
- Le webmestre: En haut de la page.

OU

- B. Mlle Pilat et M Dupuis vont au restaurant, "Majoral". Ils ont une réservation. Ils commandent le Menu Trio avec la salade 'César' comme entrée, steak tartare avec des frites comme plat principal et une tarte aux pommes comme dessert. Ils prennent le vin rouge et une bouteille d'eau.

M. Dupuis : Bonjour monsieur, nous avons une table réservée au nom de Dupuis.

Le serveur : Oui, monsieur, c'est par là.

(...)

Le serveur: Vous avez choisi?

Mlle Pilat: Nous prendrons _____

Le serveur: Et comme plat principal?

M. Dupuis: _____ .

Le serveur: Et comme garniture?

Mlle Pilat: _____

Le serveur: Et pour le dessert?

M. Dupuis: _____ .

Le serveur: Et pour boire?

M. Pilat: _____ .

Le serveur: C'est noté.

P.T.O.

- Q.2. Grammaire et vocabulaire
- A. Mettez au pluriel [6]
1. Le passager réserve le billet pour le voyage.
 2. La directrice remercie l'employé.
 3. J'aime bien le plateau-repas.
- B. Donnez le féminin du mot souligné: [2]
Le directeur anglais parle bien le français.
- C. Donnez le contraire du mot souligné: [2]
1. Ils partent demain.
 2. Elles achètent le savon de Marseille.
- D. Complétez avec de, du, de la, de l', des: [2]
1. Les clients vont voir le prix _____ voyage.
 2. M. Rousseau consulte les dossiers _____ clients.
- E. Complétez avec à, au, à la, à l', aux: [2]
1. Nous sommes _____ hôtel.
 2. M. Marmont parle _____ délégués.
- F. Complétez avec des adjectifs démonstratifs: [3]
1. _____ entreprise se situe à Rennes.
 2. _____ appartement est au quatrième étage.
 3. La maison donne sur _____ rue.
- G. Complétez avec des adjectifs possessifs: [3]
1. Sylvie téléphone à _____ mère.
 2. M. Beauchais a deux filles. _____ filles sont ingénieurs.
 3. Le directeur donne des instructions à _____ secrétaire.
- H. Choisissez la bonne réponse: [3]
1. Les clients demandent/demandes l'addition.
 2. Tu vient/viens de l'Australie.
 3. Il faites/ fait la cuisine.
- I. Mettez les verbes entre parenthèses au temps donné: [3]
1. Les clients (arriver – passé composé) le 16 décembre.
 2. Le directeur général (diriger – présent) l'ensemble des activités de l'entreprise.
 3. Le réceptionniste (faire – futur proche) les réservations.

- J. Trouvez l'objet direct: [3]
1. L'hôtesse sert les repas.
 2. Le directeur finit son travail.
 3. Vous apportez la carte, s'il vous plait?

- K. Complétez le texte suivant avec les mots donnés ci-dessous: [2]
(pourboire, paye, couvert, mais)
En France, on ne _____ pas le pain et le _____. Le service est compris _____ on peut laisser un _____.

- L. Dites vrai ou faux: [3]
1. Le personnel peut prendre ses repas dans les bureaux.
 2. Un certificat médical est obligatoire en cas de maladie ou d'accident.
 3. Les grandes entreprises ont de 100 à 240 employés.

- M. Écrivez en mots: [3]
1.) 71 2.) 98. 3.) 46

- N. Quelle heure est-il?: [3]
1. 20h45
 2. 13h30
 3. 5h15

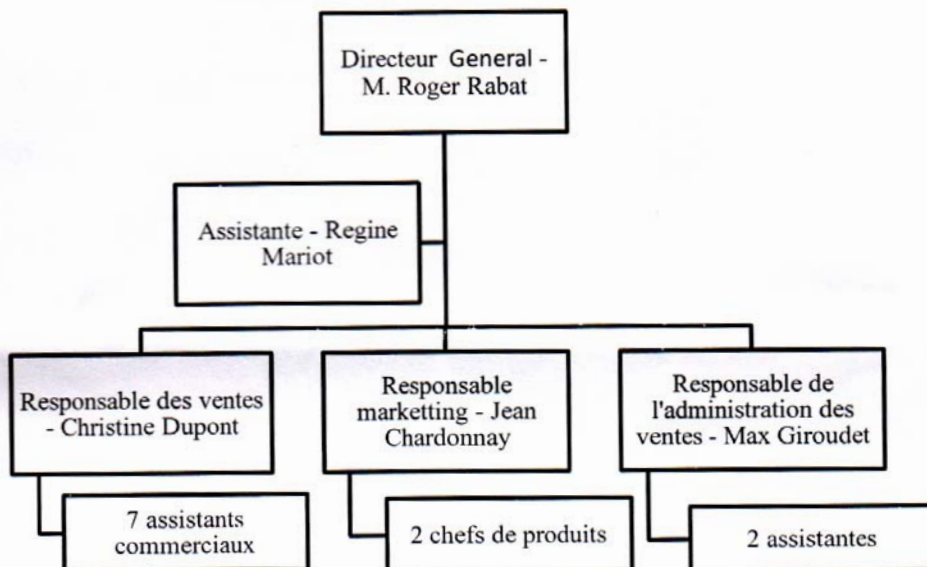
- Q.3. A. Répondez aux questions suivantes (3 au choix): [6]
1. Nommez deux types de restaurants en France.
 2. Quel est votre plat favori?
 3. Nommez une entreprise de votre pays.
 4. Nommez une entreprise française.

- B. Reliez les deux colonnes [4]
A.	B.
a. Un boucher	1. existe depuis 50 ans
b. Une compagnie	2. vend des fleurs
c. Le savon de Marseille	3. une bouchère
d. Un fleuriste	4. maritime

- Q.4. Écrivez en forme de paragraphe: [10]
- A. Décrivez le processus de fabrication des boîtes de conserves de petits pois. Utilisez les mots suivants: laver, remplir, fermer, stériliser, refroidir, envoyer, des cartons, des distributeurs.
Pour cela utilisez les mots connecteurs – d'abord, puis, après, avec, dans...

OU

B. Voici l'organigramme de l'entreprise GSA.

Q.5. A. Traduisez en anglais: [10]

Usage des locaux et du matériel de l'entreprise

Sauf autorisation exceptionnelle les locaux et le matériel de l'entreprise sont exclusivement réservés aux activités professionnelles. Il est interdit d'emporter à l'extérieur de l'entreprise des objets et produits qui appartiennent à l'entreprise.

Les salariés doivent conserver en bon état le matériel qu'ils utilisent pour leur travail.

B. Traduisez en français (5 au choix): [10]

1. It is prohibited to smoke in the enterprise.
2. She is very organized.
3. We have a range of 400 products.
4. They offered to do an exchange.
5. You have 5 weeks of paid leave.
6. First, I choose a salad.

Q.6 Compréhension de texte:

Quand vous êtes invité chez des Français, vous arrivez avec un léger retard de 10 à 15 minutes pour laisser le temps à votre hôte/hôtesse d'être prêt(e). On n'enlève pas ses chaussures. Quand vous arrivez, vous offrez un petit cadeau comme des fleurs ou une bouteille de vin. Au repas, l'homme le plus important est à la droite de l'hôtesse et la femme la plus importante est à la droite de l'hôte. Par politesse, on accepte de goûter les plats.

A. Dites vrai ou faux: [3]

1. Vous choisissez votre place à table.
2. Vous refusez de manger un plat quand vous n'aimez pas.
3. Vous arrivez avec un léger retard.

B. Trouvez le contraire de 'à gauche' dans le texte. [1]

C. Donnez l'infinitif de 'offrez'. [1]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1020

[Total No. of Pages : 4

[4863] Ext. - 26
F.Y. B.Com.
GERMAN (Basic)
(2013 Pattern) (External)

Time :3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Use of dictionary is not allowed.*

Frage I. Übersetzen Sie!

[15]

(A) Übersetzen Sie ins Englische!

(10)

Mein Name ist Denise. Meine Freundin heißt Iris. Wie gehen jeden Nachmittag spazieren oder in Geschäfte. Am Wochenende gehen wir ins Kino oder in die Disko. Iris spielt auch Tennis, aber ich mag keinen Sport. Ich sammle alte Fotos. Auf vielen Fotos sind meine Großeltern mit meinen Eltern. Meine Eltern sind da noch Babys oder kleine Kinder. Mein Bruder ist 12 Jahre alt. Er spielt oft Computerspiele und hört gern Musik. Im Sommer gehen wir mit meinem Vater ins Schwimmbad. Das macht Spaß. Manchmal kommt auch Mark mit. Im Winter spielt er lieber Fußball.

(B) Übersetzen Sie ins Deutsche! (Nur 5)

(05)

1. Paul has already written the letter.
2. I don't have a car, but I have a bicycle.
3. You are not allowed to smoke here.
4. I eat salad with olive oil.
5. He is going to the doctor.
6. Please close the door, Bella!

Frage II.

[20]

(A) Beantworten Sie die folgenden Fragen! (Nur 5)

(10)

1. Beschreiben Sie Ihre Wohnung!
2. Was darf man im Unterricht nicht machen?
3. Ihr Vater liest Bücher gern. Was alles können Sie ihm zum Geburtstag schenken?
4. Was machen Sie in der Freizeit?
5. Was haben Sie am Wochenende gemacht?
6. Warum lernen Sie Deutsch?
7. Sie machen eine Reise nach Deutschland. Was brauchen Sie?

P.T.O.

(B) Schreiben Sie! (05)

Sie haben im Mai eine Reise durch Österreich gemacht. Schreiben Sie eine E-Mail an Ihre Freundin und beschreiben Sie Ihre Reise!

(C) Schreiben Sie einen Dialog! (05)

1. Sie möchten heute Abend mit Johann essen gehen. Rufen Sie ihn an!

ODER

2. Sie möchten mit Ihrem Freund schwimmen gehen. Aber heute Abend haben Sie keine Zeit. Rufen sie ihn an!

Frage III. Grammatik [35]

(A) Ergänzen Sie die richtigen Personalpronomen! (05)

1. Das Klavier ist neu. Ich möchte _____ nicht verkaufen.
2. Das ist ein Rasierapparat. Holger braucht _____.
3. Die Großmutter ist krank. Das Mädchen bringt _____ eine Suppe.
4. Der Pfarrer hat einen Hut gewonnen. _____ gefällt der Hut nicht.
5. Da sind die Kartoffeln. Ich habe _____ schon gewaschen.

(B) Ergänzen Sie die richtigen Possessivpronomen! (05)

1. Er hat _____ Führerschein gemacht. Jetzt darf er ein Auto fahren.
2. Gregor hat _____ Regenschirm vergessen. Er holt ihn morgen.
3. Die Lehrerin findet _____ Bücher nicht. Sie sind nicht in _____ Regal.
4. Anna und Sabine sind gute Freundinnen. Anna hilft _____ Freundin bei den Hausaufgaben.
5. Das Mädchen ist mit _____ Prüfung fertig. Es hat jetzt Ferien.

(C) Ergänzen Sie die richtigen bestimmten/unbestimmten Artikel! (05)

1. Der Arzt hilft _____ Fotografin. Sie kann nicht gehen.
2. In der Küche brauchen wir _____ Kühlschrank und _____ Herd.
3. Ich habe _____ Zigarette, aber ich brauche _____ Feuerzeug.

(D) Schreiben Sie das richtige Modalverb! (05)

1. Ich _____ eine Pizze essen.
2. _____ Sie Englisch oder Spanisch?
3. Die Kinder _____ im Klassenzimmer nicht spielen. Sie _____ draußen spielen.

4. Sie _____ keinen Hund haben. Sie hat schon eine Katze.

(E) Formulieren Sie die Sätze ins Imperativ um! (05)

1. Kauft ihr bitte Getränke ein?
2. Nehmen Sie bitte die Gläser aus dem Regal.
3. Können Sie bitte morgen anrufen?
4. Kannst du bitte das Bild an die Wand hängen?
5. Holst du bitte die Milch?

(F) Bilden Sie das Perfekt! (05)

1. Die Kinder lesen das Buch.
2. Bertolt ruft mich später an.
3. Am Wochenende spielen wir Tennis.
4. Fahrst du am Sonntag nach Hamburg?
5. Herr Bernini schreibt eine Ansichtskarte.

(G) Bilden Sie Fragen! (05)

1. Neine, ich habe keine Geschwister.
2. Die Puppe steht auf dem Tisch.
3. Die Reise nach Hannover dauert 4 Stunden.
4. Der Junge hängt das Bild an die Wand.
5. Mein Bruder will in Bremen studieren.

Frage IV. Wortschatz [20]

(A) Was passt nicht? (05)

1. *bestellen*: eine Pizza – einen Moment – Mineralwasser – Blumen
2. *wecken*: das Kind – die Puppe – den Hund – das Mädchen
3. *mieten*: einen Wagen – ein Haus – eine Region – ein Fahrrad
4. *lesen*: einen Satz – eine Ansichtskarte – eine Information – einen Nagel
5. *bezahlen*: die Steuern – das Wetter – viel Geld – 20 Euro

(B) Schreiben Sie das richtige Wort! (05)

1. Meine _____ ist Amalienstraße 21, D-1196 Berlin.
2. Sie kommt aus Japan. Ihre Muttersprache ist _____.
3. Ich habe _____. Ich möchte etwas essen.
4. Heute ist Mittwoch. Morgen ist _____.
5. Wien ist die _____ von Österreich.

(C) Schreiben Sie mindestens 4 Wörter pro Thema! (10)

1. Reisen 2. Lebensmittel 3. Alltag 4. Camping 5. Wohnung

Frage V. Lesen Sie den Text und beantworten Sie die folgenden Fragen! [10]

Nach dem Kindergarten gehen alle Kinder im Alter von sechs oder sieben Jahren in die Grundschule. Dort bleiben sie vier Jahre. Dann gehen 45% auf die Hauptschule und studieren fünf Jahre weiter. 25 % Schüler gehen auf die Realschule (sechs Jahre lang) und 30 % auf das Gymnasium (neun Jahre lang). In einigen Bundesländern gibt es auch Gesamtschulen, d.h. ab 5. Klasse sind drei Schultypen in einer Schule oder einem Schulzentrum zusammen.

Nach der Hauptschule kann man arbeiten und Geld verdienen oder eine Lehre machen und gleichzeitig in die Berufsschule gehen. Nach der Realschule machen viele eine Ausbildung als Kaufmann, bei der Bank oder in technischen Berufen. Nach dem Abitur kann man einen Beruf lernen oder an der Universität studieren. Fast alle Schulen sind öffentlich und kostenlos.

Dominik geht auf das Gymnasium. Er ist 14 Jahre alt. Nächstes Jahr macht er die Abitur. Dann will er an der Universität weiter studieren. Er möchte Philosophie studieren. Er lernt auch Sprachen gern. Er kann Deutsch, English, Italienisch und Russisch. Sein Bruder ist 12 Jahre alt und geht auf die Realschule.

(A) Beantworten Sie die folgenden Fragen! (03)

1. Wie lange dauert die Hauptschule?
2. Was kann man nach der Hauptschule machen?
3. Was möchte Dominik nach dem Abitur machen?

(B) Richtig oder Falsch? (04)

1. Es gibt vier Schultypen in einem Schulzentrum.
2. Nach dem Abitur kann man Philosophie studieren.
3. Dominik ist älter als sein Bruder.
4. Dominik möchte später Sprachen lernen.

(C) Suchen Sie sechs Zahlen aus dem Text! (03)

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1021

[Total No. of Pages : 3

[4863] Ext. - 27

F. Y. B. Com.

SANSKRIT

अमरभारती

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Q1) Translate into English or Marathi any two from section 'A' and any two from section 'B'. [20]

पुढीलपैकी 'अ' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे मराठीत किंवा इंग्रजीत भाषांतर करा.

SECTION - 'A' (विभाग - 'अ')

- i) संविधानस्य पालनं, तथा तस्य आदर्शान् प्रति, संस्थाः प्रति राष्ट्रध्वजं प्रति, राष्ट्रगानं प्रति च आदरः स्वतन्त्रतायाः कृते अस्माकं राष्ट्रियान्दोलनं यैः उच्चैः आदर्शैः प्रेरितं आसीत्। तान् हृदिकृत्य तेषां पालनम् भारतस्य प्रभुतायाः एकतायाः अखण्डतयाश्च रक्षणं अक्षुण्णतया धारणं च, देशस्य संरक्षणं, आहुते सति राष्ट्रसेवाविधानं च, भारतस्य सर्वेषां नागरिकाणां कर्तव्यं भवेत्।
- ii) अथासौ महीपति : सुच्चा प्रविद्ध इव तच्छयनं त्यक्ता तत्क्षणादे वोत्थितं बभाषे - अहो ज्ञायतामत्र प्रच्छाहनपदे मत्कुणो युका वानूनं तिष्ठति, येनाहं दष्ट इति। अथ ये कञ्चुकिनस्तत्र स्थितास्ते सत्वरं प्रच्छादनपहं गृहीत्वा सुक्ष्मदृष्ट्या बीक्षाञ्चक्रुः। अत्रान्तरे स मत्कुणः चापल्यात खरवान्तं प्रविष्टः सा मन्दविज्ञर्षिणी तु वस्त्रसन्ध्यन्तर्गता तैर्दृष्टा व्यापादिता च।
- iii) भो भो राजन् आश्रममृगोडय न हन्तव्यो न हन्तव्यः। न खलु न खलु बाणः सान्निपात्योऽयमस्मिन् मृदुनि मृगशरिरे पुष्पराशाविवाग्निः।

क्व बत हरिणकांना जीवितं चातिलोलं

क्व च निशितनिपाता वज्रसाराः शरास्ते।।

P.T.O.

SECTION - B (विभाग - ब)

- i) कृत्वा च शैलपृष्ठे ,तु तौ वासं रघुनन्दनौ।
पग्पायाः पश्चिमं तीरं राधवावुपतस्थतु ॥
तौ पुष्करिण्या : पग्पायास्तीरमासाद्य पश्चिमम्।
अपश्मतां ततस्तत्त शबर्याः रम्यमाश्रमम्॥
- ii) रे रे रासभ वस्त्रभारवहनात्कुग्रासमश्रासि किम्।
राजाश्चावसयं प्रयाहि चणकाभ्युषान्सुखं भक्षय।
सर्वान्पुच्छवतो हया इति वदन्त्यत्राधिकारे स्थिता।
राजा तैरूपदिष्टमेव मनुते सत्यं तटस्थाः परे॥
- iii) ग्रस्तचक्रस्तु राधेयः क्रोधादश्रुण्यवर्तयत्।
अर्जुनं वीक्ष्य संखधामिदं वचनब्रवीत्।
भोः भोः पार्थ महेष्वास मुहूर्तं परिपालय।
यावच्चक्रमिदं ग्रस्तमुध्दरामि महीतलात्॥

Q2) Explain with reference to the context **any two** from section '**A**' and **any two** from section '**B**' . [20]

'अ' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे संदर्भासह स्पष्टीकरण करा.

SECTION - 'A' (विभाग - 'अ')

- i) गाणनिक्थान्याषाढीमागच्छेयुः।
ii) सुतप्तमपि पानीयं पुनर्गच्छति शीतताम्।
iii) पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनमाप्नुहि।

SECTION - 'B' (विभाग - 'ब')

- i) अनुजानामी गच्छेति पृष्ट वदनाऽब्रवीत्।
ii) अहं कथं द्वितीया स्यां द्वितीयास्मामहं कथम्।
iii) हा हन्त तथापि जन्मविटपिक्रोडं मनो धावति॥

Q3) Write the summary of the lesson. गणनिख्याधिकारः [20]

‘गणनिख्याधिकारः’ या पाठचा सारांश लिहा.

OR / किंवा

Write story of ‘दारिद्र्यमोचनम्’।

दारिद्र्यमोचनम् ही कथा आपल्या शब्दात लिहा.

Q4) Write the summary of the lesson. ‘मोहमुद्गर’ [20]

‘मोहमुद्गर’ या पाठाचा सारांश लिहा.

OR / किंवा

Explain any four types in ‘काव्यशास्त्रविनोदः’ with examples.

‘काव्यशास्त्रविनोदः’ या पाठतील कोणतेही चार प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

Q5) Write notes on **any two** of the following. [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर विवेचक परिच्छेद लिहा.

i) पञ्चतन्त्रम्।

ii) रामायणम्।

iii) जिजाकृतः उपदेशः।

[4863]Ext. - 28

F.Y. B.Com.

ARABIC (General - I)

(a) Grammar (b) Prose

(2013 Pattern)

Time :3 Hours]

[Max. Marks :100

Q1) Translate into English/ Urdu/ Marathi any two of the following passages:[20]

(الف) زرارہ خلیفہ من بنی العباس یوماً
وزیرہ فی دارہ وکان للوزیر ولد نجیب
فلما جلس الخلیفۃ اجلس الصبی الی جانبہ
وسالہ " ادا الخلیفۃ احسن الی دار ابیک
فاجاب الصبی علی الفور متی کان الخلیفۃ
فی دار ابی فدار احسن - متی کان الخلیفۃ
ثم ارہ حاتماً شیناً فی خنصرہ وسالہ
هل رأیت خیراً من هذا الحاتم - فقال -
الصبی: نعم - الید الی مؤغیما خیراً منه -
فدعیشی الخلیفۃ من حسن جوابہ -

(ب) کان ولد فقیر جالساً فی الطریق یا کل
خبزاً - فرأیہ کلماً نائم علی بعد - فناداه
ومدک یدہ لبقطعۃ من الخبز حتی
ظن القلب انه سيعطیه منه لقمۃ

فَقَرَّبَ مِنْهُ لِيَتَنَاوَلَ الْخُبْزَ فَضَرَبَهُ الصَّبِيُّ
 بِالْعَصَا عَلَى رَأْسِهِ - فَغَرَّ الْقَلْبُ وَهُوَ لِيَعْوَى
 مِنْ شِدَّةِ الْإِلْمِ - وَفِي ذَلِكَ الْوَقْتِ كَانَ
 رَجُلٌ يُطَلُّ شُبَّالِكِهِ وَرَأَى مَا فَعَلَ الصَّبِيُّ - فَنَزَلَ
 إِلَى الْبَابِ وَمَعَهُ عَصَا حَبَّتْهَا وَرَأَاهُ وَنَادَى
 الصَّبِيَّ ابْرَأَكَهُ مَرُسْتًا -

(ج) فِي السَّمَاءِ سَحَابٌ كَثِيرٌ - وَقَدْ رَادَ شَيْئًا
 فَشِيَأَتْهُ صَارَ الْآنَ أَسْوَدُجِدًّا - وَحَبَّبَ
 الشَّمْسُ - اسْمَعْ هَذَا صَوْتَ الرِّعْدِ وَلَا
 بُدَّ أَنْ يَأْتِيَنَّ لِحَدِّهِ الْمَطْرُحَالًا - النَّظْرُ
 الْبَرْقُ يَلْبَعُ فِي السَّمَاءِ وَيَبْتَوِّرُ الْأَرْضَ - هَذِهِ
 قَطْرَةٌ مَطْرَعَلَى يَدِي - لَقَالَ لَتَقِفَ فِي هَذَا
 الْبَابِ لِنَيْرَتِ الْمَطْرِ بَيْنَهُ عَلَى الْأَرْضِ وَنَحْنُ
 عَلَى لِحَدِّ يَجْرِي النَّاسُ إِلَى هُنَا وَإِلَى هُنَاكَ - وَ
 قَدْ كَثُرُوا وَالظَّلَلُ خَوْفًا مِنَ الْبَلَلِ وَالْمَاءِ -

Q2) Translate and explain any four verses of the following :

[20]

(1) الْحَبِيسُ لَيْسَ مَذْمُومًا
 وَ لَيْسَ فِيهِ طَرَفٌ -

- (٢) فَلَسْتُ أَرْضَى قَفْصًا
وَإِنْ بَلَى مِنْ ذَهَبٍ —
- (٣) غَايَاتُ رَبِّ غَايَتِي
وَالْحَيْثُ فِيهَا طَلِيبٌ —
- (٤) قَدْ طَابَ فِيهَا طَعْمِي
وَرَأَقَ فِيهَا مَشْرُكٌ —
- (٥) أَذْهَبُ فِيهَا اسْتَفَى
مِنْ مَاءٍ يَبْعُ الْعَذْبَ —
- (٦) أَسْدَحُ فِيهَا مُطْلَقًا
فَالْحَبْسُ لَيْسَ مَذْهَبِي —

Q3) A) Translate into English any four of the following :

[15]

- ① هَذِهِ الْمَدْرَسَةُ جَيِّدَةٌ —
- ② مَكْتَبُهُ لَعِيدٌ مِنْ بَيْتِهِ —
- ③ الْوَلَدُ ذَكِيٌّ —
- ④ ذَلِكَ الْمَدْرَسُ مَشْغُولٌ —
- ⑤ عَلِيٌّ رَاجِعٌ مَعَ فَاطِمَةَ مِنَ السُّوقِ —
- ⑥ فِي الْعُرْفَةِ طَاوِلَةٌ —

- Q3) B)** Translate into Arabic any four of the following sentences : [15]
- On the window there is a curtain.
 - The new teacher is a tall man.
 - My father is in his room.
 - The boy is bright.
 - In the fridge there is an apple.
 - He look him to the school.

- Q4)** Define and illustrate any two of the following grammar : [15]

① المبتدأ والخبر ② اجزاء كلمة ③ اسماء الاشارة

- Q5) A)** Summarise any one of the following : [5]

١) المَطْرُ (٢) وَكَذُنَجِيْبًا (٣) الحَرِيْقُ -

- B)** Write in Arabic term any one of the following : [5]

① التَّهْمُومُ المِلاَدِيَّةُ ② الأعدادُ

- C)** Write a letter in Arabic to the Company or Bank Manager : [5]

السُّبُّ الرِّسَالَةَ فِي العَرَبِيَّةِ إِلَى مُدِيرِ الشَّرِكَةِ
أَوْ مُدِيرِ المَبْتَكِ -

Total No. of Questions : 7]

SEAT No. :

P1001

[Total No. of Pages : 5

[4863] Ext. - 4

F.Y. B.Com.

**104-A: BUSINESS MATHEMATICS AND STATISTICS
(2013 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Use of Statistical tables and calculator is allowed.*
- 4) *Symbols have their usual meanings.*
- 5) *Both the sections should be written in same answer book.*

SECTION - I

Q1) A) Answer the following multiple choice questions by selecting correct options from the given option (Any Four) **[4]**

- a) The HCF of 120 and 216 is
i) 36	ii) 24
iii) 12	iv) 48
- b) Simplify 4^{-3}
i) $\frac{1}{24}$	ii) $\frac{1}{64}$
iii) $\frac{1}{16}$	iv) $\frac{1}{32}$
- c) Find x if $10:16::x:8$
i) 5	ii) 10
iii) 8	iv) 16
- d) The LCM of 5 and 13 is
i) 75	ii) 65
iii) 95	iv) 85

P.T.O.

- e) If $s^x = s^4 \times s^2$ then $x =$
i) 8	ii) 6
iii) 2	iv) 4
- f) 50% of 40 is
i) 10	ii) 20
iii) 30	iv) 40

B) Answer the following multiple choice by selecting correct options from the given option (Any Three) : [6]

- a) The value of $(10)^{150} \div (10)^{146}$ is _____.
i) 4	ii) 10
iii) 10000	iv) 100
- b) A, B and C invested Rs. 30,000, Rs. 20,000 & Rs. 10,000 in the business respectively. If they realised a profit of Rs. 12,000. The share of A will be Rs. _____.
i) 4000	ii) 6000
iii) 8000	iv) 10,000
- c) Find the value of $\frac{1}{12} - \frac{1}{24} - \frac{3}{8} =$ _____.
i) $-\frac{8}{24}$	ii) $\frac{8}{24}$
iii) $\frac{5}{24}$	iv) $\frac{4}{24}$
- d) If $x:y = 5:7$ and $x = 30$ then $y =$ _____.
i) 25	ii) 60
iii) 42	iv) 35

Q2) Attempt any Two of the following : [10]

- a) Explain the terms Bonus shares and Equity shares.
- b) Manisha purchased a Washing Machine costing Rs. 15,000 taking a loan from Canara Bank for 3 years at rate of 12% p.a. compound interest. Find the EMI by reducing method? (Given $(1.01)^{36} = 1.4307669$)
- c) A certain sum amounts to Rs. 10,000 in 4 years at the rate of 8% p.a. simple interest. Find the sum.

Q3) Attempt any Four of the following : **[20]**

- a) What is 'Sampling Method'? Explain the types of Sampling.
- b) Explain the scope of statistics in Economics & Management.
- c) Two companys have shares of 12% at Rs. 124 and 16% at Rs. 145. In which of the shares was the investment be more profitable?
- d) What sum will amount to Rs. 2,000 in 3 years at 6% p.a. compound interest?
- e) The following is the frequency distribution of marks obtained by some students.

Class Int.	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
No. of students	8	15	20	30	16	7	5

- i) Find the class boundaries of 3rd class.
 - ii) Find the class mark of 5th class.
 - iii) Find the class width of 2nd class.
 - iv) How many students have scored less than 50 marks.
 - v) How many students have scored more than 60 marks.
- f) Draw a histogram for the following frequency distribution.

Class Int.	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
Frequency	8	12	20	24	10	6

SECTION - II

Q4) Attempt any three of the following : **[15]**

- a) A T.V. set costing Rs. 18,000 was sold for Rs. 15,500 after two years. Find the percentage of loss?
- b) An agent was paid Rs. 30,000 as commission on the sale of vehicles. If the rate of commission was 10% and the price of each vehicle Rs. 15,000. How many vehicles did he sold?
- c) What is LPP? Explain the steps in formulation of LPP?

d) Solve the following L.P.P. by graphical method.

To Minimize the cost = $f = 25x + 30y$

Subject to ,

$$4x + 3y \geq 60$$

$$2x + 3y \geq 36$$

$$x > 0$$

$$y > 0$$

e) At what price should goods costing Rs. 48,250 be sold through an agent so that after paying him a commission at 3.5% on sales, a net gain of 20% should be made?

Q5) Attempt any THREE of the following : [15]

a) A company manufactures two types of toys A & B. Each toy of type A requires 2 minutes of cutting & 1 minute for Assembling. Each toy of type B requires 3 minutes for cutting & 4 minutes for Assembling. There are 180 minutes available for cutting & 160 minutes for Assembling. On selling a toy of type A company gets a profit of Rs. 10 & that on selling a toy of type 'B' company gets a profit of Rs. 20. Formulate the above problem as L.P.P. to Maximize the profit.

b) A man sold two machines at Rs. 990 each. On one he gained 10% & on the other he loses 10%. Find the percentage of profit or loss in the total transaction?

c) Calculate the S.D. and C.V. from the following data.
14, 8, 11, 10, 13, 16, 5, 9, 12, 2.

d) Explain the terms Positive & Negative correlation with suitable examples.

e) Calculate Range and Coefficient of Range from the following data :
100, 24, 14, 105, 21, 35, 106.

Q6) Attempt any Four of the following : [20]

a) What is Index Number? Explain the various types of Index Number.

b) Calculate the variance for the following frequency distribution.

Class Int.	40-45	45-50	50-55	55-60	60-65
Frequency	13	12	25	35	15

c) Compute Spearman's Rank Correlation Coefficient.

Sr. No.	1	2	3	4	5	6	7	8
Judge A	7	6	2	4	5	3	1	8
Judge B	5	4	6	3	8	2	1	7

d) Calculate Mean, Median and Mode from the following data.

52, 8, 45, 59, 45, 62, 66, 5

e) Write a detailed note on Sensex & Nifty.

f) Calculate Fisher's Price Index Number from the following :

Commodity	Year 2010		Year 2014	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	20	8	40	6
B	50	10	60	5
C	40	15	50	10
D	20	20	20	15

Q7) Attempt any one of the following :

a) Calculate Karl Pearsons Correlation Coefficient for the following data.[10]

Sales: (Rs.)	50	50	52	60	64	65	65	60	60	50
Expenses (Rs.)	11	13	14	15	14	15	15	14	13	13

OR

b) i) Given the following data : [5]

	Marks in Maths	Marks in English
Mean	80	50
S.D.	15	10

$r = 0.4$

Calculate the marks obtained in Mathematics by a student who scored 60 marks in English.

ii) What is Regression? Explain the lines of Regression. [5]

